

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 marca 2021r.

Sąd Okręgowy w Toruniu, I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: sędzia Andrzej Westphal

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Katarzyna Chudzińska

po rozpoznaniu w dniu: 11 marca 2021r. w T.

na rozprawie

sprawy z powództwa: R. H.

przeciwko: S. W.

o zapłatę

I. Oddała powództwo,

II. Zasądza od powoda R. H. na rzecz pozwanej S. W. kwotę 8.856,00 zł (osiem tysięcy osiemset pięćdziesiąt sześć) brutto z tytułu wynagrodzenia pełnomocnika z urzędu - radcy prawnego B. R. ,

III. Nie obciąża powoda kosztami sądowymi .

Sygn. akt I C 2240/18

UZASADNIENIE

Powód R. H. wniósł pozew w postępowaniu upominawczym , w którym domagał się od pozwanej S. W. zapłaty kwoty 1.450.000,00 zł . Sąd nie znalazł podstaw do wydania nakazu zapłaty i skierował sprawę do rozpoznania w procesie.

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości (k. 41 – 43 i k. 64 – 65).

Sąd ustalił, co następuje:

Pozwana S. W. była właścicielką nieruchomości położonej przy ul. (...) w T. dla której jest prowadzona księga wieczysta o numerze (...) . W dniu 30 czerwca 2008r. sprzedała tę nieruchomość D. W. , R. B. i B. B. za kwotę 830.000 zł. Nabywcy wpłacili tylko zadatek . Nie uiścili reszty ceny .

Okoliczności niesporne ,

Pozwana jest babcią powoda . W 2011r. lub na początku 2012r. zwróciła się do niego z prośbą o pomoc w wygzekwowaniu od nabywców pozostałej części ceny.

Powód zaczął dowiadywać się o prawników , komorników, o możliwość prawnego załatwienia tej sprawy. Wystąpił do sądu o wydanie nakazu zapłaty /jest to skrót myślowy , gdyż oczywiście powódką była S. W. / . W tym postępowaniu pozwanej nie reprezentował fachowy pełnomocnik . Po uzyskaniu nakazu zapłaty powód wszczął egzekucję . Okazała się ona bezskuteczna . Po uzyskaniu porady prawników zainicjował sprawę o odzyskanie własności nieruchomości. Zapadł w niej wyrok korzystny dla S. W. ,czyli nabywcy mieli przenieść z powrotem na nią prawo własności

nieruchomości. W toku tego procesu pozwaną reprezentowała radca prawny A. F. . Przyjaciółka powoda poleciła tego pełnomocnika. Powód kontaktował się z nim. Sugerował co ma być zawarte w pismach. Gdy pełnomocnik miał jakieś pytania , to kontaktował się z powodem, a nie z pozwaną . Powód gromadził różne dokumenty , które były potrzebne w postępowaniu sądowym. Sporządzał kserokopie. Umówił się z radcą prawnym A. F. , że będzie się wszystkim zajmował , a ona nada formalny kształt Powód zasięgał także porad u innych prawników.

Radca prawny A. F. reprezentowała także pozwaną w postępowaniu apelacyjnym . Powód cały czas interesował się tą sprawą i pozostawał w kontakcie z pełnomocnikiem . W 2016r. wyrok został utrzymany w mocy .

Pozwana była na bieżąco informowana o tym co dzieje się w sprawie. Strony mieszkały w tym samym domu.

Grunt przy ul. (...) był zajmowany przez działkowców . Mieli tam swoje domki i drzewa owocowe. Nie było już tam żadnych upraw , zasiewów . Powód prowadził rozmowy z prezesem tych ogrodów działkowych . Działkowcy nie chcieli bowiem opuścić gruntu . Powód wyciął wszystkie drzewa i zburzył domki . Porządkował teren ,żeby był atrakcyjny dla nowego nabywcy. Ze strony działkowców spotkał się z oporem. Toczyła się sprawa w sądzie, w wyniku której od R. H. zostało zasądzone odszkodowanie w kwocie około 12.000 zł za zniszczone mienie .

dowód: zeznania świadka W. H. k. 191 v – 192 R. B. k. 196 – 197 , przesłuchanie powoda k. 255 – 256 oraz pozwanej k. 259 – 259 v ,

W dniu 27 maja 2014r. między S. W. i R. H. została zawarta umowa w formie pisemnej zatytułowana „Umowa darowizny” .

Ma ona następujące brzmienie:

„§ 1

1. S. W. oświadcza ,że była właścicielką nieruchomości położonej w T. przy ul. (...) , oznaczonej w ewidencji gruntów jako działki numer (...) o powierzchni 1,9200 ha , dla której Sąd Rejonowy w Toruniu prowadzi księgę wieczystą numer (...).

2. W odniesieniu do nieruchomości , o której mowa w pkt 1 , prowadzone było postępowanie administracyjne na wniosek spadkodawców S. W. o zwrot wywłaszczonej nieruchomości . Decyzją z dnia 31 lipca 2000r. Prezydent Miasta T. orzekł o zwrocie nieruchomości na rzecz spadkodawców S. A. i S. W. . Decyzja stała się ostateczna jednak na skutek wniosku (...) Związku (...) o wznowienie postępowania i późniejszych skarg toczyły się postępowania przed NSA. Postępowanie administracyjne zakończyło się , a decyzja o zwrocie nieruchomości nie została uchylona.

3. Nieruchomość opisaną w punkcie 1 S. W. sprzedała w dniu 30 czerwca 2008r. D. W., R. B. i B. B. za kwotę 830.000 zł (akt notarialny sporządzony przez Notariusza K. K. , Rep. A numer (...)) .

4. Na skutek pozwu złożonego przez S. W. w dniu 3 marca 2013r. toczy się przed Sądem Okręgowym w Toruniu I Wydział Cywilny postępowanie w sprawie I C 2547/13 o zobowiązanie pozwanych/kupujących do złożenia oświadczeń woli o zwrotnym przeniesieniu na rzecz S. W. własności nieruchomości opisanej w pkt 1 .

§2

1. Strony zgodnie oświadczają ,że R. H. uczestniczył we wszystkich czynnościach związanych z odzyskaniem przedmiotowej nieruchomości od Skarbu Państwa , w sprzedaży tej nieruchomości a następnie w odzyskaniu tej nieruchomości od kupujących. W szczególności R. H. w ramach pomocy S. W. uczestniczył w rozmowach i spotkaniach z prawnikiem prowadzącym sprawę „wywłaszczeniową” , odbierał pisma , następnie podejmował wszelkie czynności związane ze sprzedażą odzyskanej nieruchomości tj. pozyskał klienta , uczestniczył w podpisywaniu umowy przedwstępnej i ostatecznej u notariusza , uczestniczył w spotkaniach kupujących z radcą prawnym prowadzącym sprawę „wywłaszczeniową” mających na celu zapoznanie kupujących ze stanem prawnym nieruchomości, prowadził

w imieniu babci S. W. postępowanie przed komornikiem o zapłatę ceny, sporządzał pisma procesowe do sądu w celu odzyskania sprzedanej nieruchomości , a następnie w imieniu S. W. uczestniczył w spotkaniach z radcami prawnymi, którzy prowadzili sprawę przed sądem o zobowiązanie do złożenia oświadczeń woli o zwrotnym przeniesieniu własności nieruchomości (na etapie przedsądowym i sądowym) , w tym w szczególności był obecny na spotkaniach z prawnikami oraz na rozprawach w sądzie.

2. Strony zgodnie oświadczają ,że wszystkie czynności , o których mowa w pkt 1 R. H. wykonywał nieodpłatnie .

§ 3.

1. S. W. oświadcza ,że w przypadku pozytywnego dla niej zakończenia sprawy sądowej , o której mowa w §1 pkt 4 niniejszej umowy, tj. zwrotnego przeniesienia na jej rzecz własności nieruchomości , dokona wszelkich starań w celu przeniesienia własności przedmiotowej nieruchomości w formie według uznania właścicielki . Do czynności związanych z przeniesieniem własności S. W. upoważniła R. H., który podejmuje działania zamierzające do wykonania w/w czynności .

§ 4 .

1. S. W. , w zamian za wszelką pomoc, którą otrzymała od R. H. w działaniach związanych z odzyskaniem nieruchomości , **daruje** R. H. kwotę stanowiącą połowę ceny uzyskanej ze sprzedaży nieruchomości opisanej w § 1 pkt 1 lub w razie nieodpłatnego przeniesienia prawa własności – połowę wartości nieruchomości zadeklarowanej w umowie przeniesienia własności , pod warunkiem , że nieruchomość ta stanie się z powrotem jej własnością , co będzie miało miejsce w przypadku pozytywnego rozstrzygnięcia sprawy sądowej , o której mowa w § 1 pkt 4 a następnie zostanie przeniesiona jej własność , zaś R. H. darowiznę tę przyjmuje,

2. S. W. oświadcza , że w przypadku ziszczenia się warunku o którym mowa w pkt 1 , tj. ostatecznego przeniesienia własności przedmiotowej nieruchomości , kwotę darowizny tj. połowę uzyskanej ze sprzedaży ceny lub w razie nieodpłatnego przeniesienia własności - połowę wartości określonej w § 4 pkt 1 , przekaże na rzecz R. H. w dniu przeniesienia własności .

§ 5.

1. S. W. oświadcza , że w celu wywołania skutku , o którym mowa w art. 890 § 1 k.c. tj. zawarcia skutecznej umowy darowizny, złoży odpowiednie oświadczenie woli w formie aktu notarialnego w terminie uzgodnionym przez R. H. z notariuszem.

§ 6.

1. Strony ustaliły , że wszelkiego rodzaju koszty mogące wyniknąć z realizacji ustaleń niniejszej umowy obciążają obdarowanego . Obdarowany zobowiązuje się ponadto dokonać wszelkich czynności przed urzędem skarbowym związanych z zawarciem niniejszej umowy.

dowód: zeznania świadka W. H. k. 191 v, C. W. k. 197 v - 198 , przesłuchanie powoda k. 257 i pozwanej k. 260 , umowa k. 8 – 9 ,

Po odzyskaniu nieruchomości od D. W. , R. B. i B. B. miała ona być sprzedana . Powód skontaktował się w tym celu z biurem pośrednictwa nieruchomości prowadzonym przez J. G.. Powód posiadał pełnomocnictwo w formie aktu notarialnego do reprezentowania pozwanej. Na jego podstawie zawarł z tym biurem umowę pośrednictwa . Do biura chodził sam , bez pozwanej.

Powód zajął się usuwaniem z księgi wieczystej wpisów dokonanych przez poprzednich nabywców np. hipotek ustanowionych na rzecz ZUS.

Powód podjął także czynności , gdy D. W. , R. B. i B. B. wystąpili o zwrot kwoty , którą zapłacili pozwanej. Chciał doprowadzić do potrącenia wzajemnych wierzytelności, ale pozwana cofnęła mu pełnomocnictwo. Powód nie wie jak ta sprawa się skończyła. Pozwana oskarżyła powoda o znęcanie. Po pewnym czasie ponownie udzieliła mu pełnomocnictwo.

Pozwana także kontaktowała się z biurem (...). Uzyskała tam pomoc ze strony pracownika tego biura A. C. .

Dowód: zeznania świadka A. C. k. 193 v - 195, J. G. k. 219 – 219 v, przesłuchanie powoda k. 256 - 256 v oraz pozwanej k. 259 v – 260 ,

A. C. znalazł podmiot chętny do nabycia nieruchomości - Fundusz Hipoteczny (...). Chciał on ją nabyć od osoby młodszej niż pozwana, gdyż ze względu na jej wiek obawiał się , że ktoś może podważyć umowę. Fundusz domagał się przedstawienia badań psychiatrycznych pozwanej . A. C. w uzgodnieniu z pozwaną postanowił ,że własność nieruchomości zostanie przeniesiona w drodze darowizny na syna pozwanej C. W. .

Umowa darowizny została sporządzona dnia 27 grudnia 2017r. Wartość przedmiotu darowizny strony umowy określili na 2.900.000 zł (§ 4 umowy).

Fundusz inwestycyjny wycofał się z zamiaru kupna nieruchomości .

dowód : zeznania świadków: W. H. k. 192 v , A. C. k. 195 – 195 v , C. W. k. 197 -197 v, przesłuchanie powoda k. 256 - 256 v oraz powódki k. 260 , umowa darowizny k. 10 -16 ,

Sąd zważył, co następuje :

W niniejszej sprawie spór dotyczył przede wszystkim charakteru prawnego umowy z dnia 27 maja 2014r.

Zgodnie z art. 65 § 2 k.c. „W umowach należy raczej badać, jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu”.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał ,że strony zawarły umowę darowizny i dokonał jej analizy (k. 4-5) . We wniosku o udzielenie zabezpieczenia przed wszczęciem postępowania wniesionym do sądu dnia 31 października 2018r. (sygn.. akt I Co 264/18) także powoływał się na umowę darowizny z dnia 27 maja 2014r. Postanowieniem z dnia 8 listopada 2018r. zabezpieczenie zostało udzielone (k. 22 akt I Co 264/18) . W uzasadnieniu postanowienia sąd powoływał się na umowę darowizny z dnia 27 maja 2014r. Po rozpoznaniu zażalenia uczestnika postępowania C. W. , w dniu 6 marca 2019r. sąd apelacyjny zmienił to postanowienie i oddalił wniosek . W uzasadnieniu postanowienia sąd , między innymi , dokonał analizy przepisów o darowiznie (k. 76 – 80).

W odpowiedzi na pozew z dnia 18 lutego 2019r. wniesionej w niniejszej sprawie pozwana podniosła , między innymi , zarzut bezwzględnej nieważności umowy darowizny z dnia 27 maja 2014r. , gdyż nie został zachowany wymóg formy aktu notarialnego określony w art. 890 k.c. (k. 64 v) .

W piśmie procesowym z dnia 28 maja 2019r. powód dokonał ponownej analizy stanu faktycznego i wyprowadził wniosek ,że umowa łącząca strony ma „bez wątpienia charakter umowy o odpłatne świadczenie usług , do której , zgodnie z dyspozycją przepisu art. 750 k.c. zastosowanie mają przepisy dotyczące umowy zlecenia” . Poza tym, powód stał na stanowisku ,że umowy nie można traktować jako darowizny także ze względu na treść art. 889 k.c. Poza tym, można co najwyżej poczytywać ją jako umowę przedwstępną , jej ważność nie zależy od formy , która została przewidziana dla umowy przyrzeczonej . „Niezachowanie formy więc wyklucza możliwość żądania dokonania przyrzeczonej czynności ,ale nie przekreśla możliwości żądania przez osobę uprawnioną odszkodowania tytułem naprawienia szkody powstałej w związku z niedojściem do skutku umowy przyrzeczonej. Powód wskazuje , że w niniejszej sprawie wysokość szkody odpowiada „wysokości wynagrodzenia powoda ustalonego w umowie przez strony

wraz ze zwrotem kosztów jakie był zmuszony ponieść , gdyż ten w przeciwnym wypadku, nie podejmowałby się wszystkich tych czynności” (k. 82- 85).

Zdaniem sądu umowa z dnia 27 maja 2014r. była przedwstępną umową darowizny środków pieniężnych .

Zgodnie z art. 888 § 1 k.c. „Przez umowę darowizny darczyńca zobowiązuje się do bezpłatnego świadczenia na rzecz obdarowanego kosztem swego majątku” . Charakterystyczną cechą darowizny jest nieodpłatność przysporzenia. Umowa z 27 maja 2014r. ma taki charakter . Jej § 2 pkt 1 zawiera tylko motywy którymi kierowała się pozwana w zamiarze dokonania darowizny. Nie stanowi on natomiast opisu czynności powoda za które pozwana ma zapłacić. Z żadnego przepisu tej umowy nie wynika obowiązek pozwanej zapłaty za czynności dokonane przez powoda . To nie jest umowa o świadczenie usług , ani o zapłatę za nie. Nie mają więc do niej zastosowania art. 734 – 749 k.c. w związku z art. 750 k.c.

Charakter prawny umowy nie budził dla powoda wątpliwości. Do chwili złożenia w niniejszej sprawie odpowiedzi na pozew z dnia 18 lutego 2019r. konsekwentnie stał on stanowisku ,że jest to umowa darowizny. Jego pisma nie wskazują , żeby miał co do tego jakiegokolwiek wątpliwości. Tak określał umowę we wniosku o zabezpieczenie oraz w pozwie w niniejszej sprawie. Sądy okręgowy i apelacyjny także dokonywały oceny tej umowy , jako umowy darowizny. Powód zmienił zdanie dopiero po wyrażeniu przez pozwaną stanowiska ,że umowa darowizny jest nieważna ze względu na niezachowanie wymogu formy aktu notarialnego . Zwracał na to uwagę także sąd apelacyjny.

Nie jest wiarygodne stanowisko ,że strony zawarły umowę o odpłatne świadczenie usług . Twierdzenie to nie znajduje oparcia nawet w zeznaniach samego powoda jako strony . Nie wynika to także z zeznań pozwanej , ani świadka W. H..

Za przyjęciem braku wiarygodności zmienionego stanowiska powoda stoi także art. 3 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem: „Strony i uczestnicy postępowania obowiązani są dokonywać czynności procesowych zgodnie z dobrymi obyczajami , dawać wyjaśnienia co do okoliczności sprawy zgodnie z prawdą i bez zatajania czegokolwiek oraz przedstawiać dowody” . Gdyby więc umowa rzeczywiście stanowiła o zapłacie za usługi powoda , to od początku powód tak by ją konsekwentnie przedstawiał. Zmiana stanowiska pod wpływem odpowiedzi na pozew została dokonana wyłącznie na potrzeby tego procesu i świadczy tylko o próbie „ratowania” żądania pozwu . Powód starał się dopasować okoliczności tak ,żeby doprowadzić do uwzględnienia powództwa . Nie ma to jednak nic wspólnego z przedstawianiem okoliczności sprawy zgodnie z prawdą .

Skoro w umowie z dnia 27 maja 2014r. znajduje się przyrzeczenie zawarcia w przyszłości umowy darowizny w formie aktu notarialnego , gdy nastąpi określone zdarzenie (odzyskanie własności nieruchomości), to należy ją ocenić jako umowę przedwstępną . Zawarcie w niej warunku jest dozwolone . Powód zdaje się nie dostrzegać charakteru tej umowy , gdyż w pozwie domaga się zasądzenia bezpośrednio na jej podstawie . Nawet gdyby twierdzić ,że jest to umowa darowizny pod warunkiem , a nie umowa przedwstępna , to jest ona nieważna . Zgodnie bowiem z art. 890 § 1 k.c. „Oświadczenie darczyńcy powinno być złożone w formie aktu notarialnego” . Od tej zasady istnieje jedyny wyjątek określony w zdaniu 2 tego przepisu: „Jednakże umowa darowizny zawarta bez zachowania tej formy staje się ważna , jeżeli przyrzeczone świadczenie zostało spełnione” . Sytuacja taka nie ma miejsca w niniejszej sprawie.

Nie podważa tej oceny stanowisko powoda, ponownie wyrażone dopiero po otrzymaniu odpowiedzi na pozew ,że nawet gdyby przyjąć ,że umowa zobowiązywała pozwaną do bezpłatnego świadczenia , „to z uwagi na jej konstrukcję literalną nie można traktować jej jako umowy darowizny, co za tym idzie , zgodnie z dyspozycją przepisu art. 889 k.c. Nie stanowią darowizny następujące bezpłatne przysporzenia : 1) gdy zobowiązanie do bezpłatnego świadczenia wynika z umowy uregulowanej innymi przepisami kodeksu (...)” –k. 83 . Powód nie pisze jakie to są przepisy , ani umowy z których miałyby wynikać zobowiązanie do bezpłatnego świadczenia . Argumentacja ta nie ma więc znaczenia dla niniejszej sprawy . Nie sposób bowiem poddać ten argument merytorycznej analizie. Odnośnie wstępnej części cytowanej wypowiedzi , to należy zwrócić uwagę ,że powód popada w sprzeczność sam ze sobą . Na jednej z wcześniejszych stron tego pisma (k. 78) powołuje się bowiem na art. 65 § 2 k.c. , czyli konieczność analizy zgodnego zamiaru stron i celu umowy , a następnie - na dalszej stronie - wyciąga wnioski z jej literalnego brzmienia . Te dwie

metody badania są natomiast ze sobą sprzeczne. Należy więc ocenić, że powód ponownie starał się dopasować swój wywód do bieżącej sytuacji procesowej i celu jaki chciał osiągnąć w postaci uwzględnienia powództwa.

Nie można skutecznie dochodzić roszczeń na podstawie nieważnej umowy. Powód również dopiero po otrzymaniu odpowiedzi na pozew dostrzega ten problem, gdyż bez wskazania wprost podstawy prawnej twierdzi, że pozwana „... pozostaje względem powoda zobowiązana do naprawienia szkody, pozostającej w normalnym związku przyczynowym z tym, że powód liczył na zawarcie umowy przyrzeczonej, co w przedmiotowej sprawie odpowiada wysokości wynagrodzenia powoda ustalonego w umowie przez strony wraz ze zwrotem kosztów jakie był zmuszony ponieść, gdyż ten w przeciwnym wypadku nie podejmowałby się wszystkich tych czynności” (k. 84). Wprawdzie powód nie przytacza podstawy prawnej dla tej argumentacji, ale należy się domyślać, że chodzi mu o art. 390 § 1 k.c.

Zgodnie z art. 390 k.c.: „§ 1 Jeżeli strona zobowiązana do zawarcia umowy przyrzeczonej uchyliła się od jej zawarcia druga strona może żądać naprawienia szkody, którą poniosła przez to, że liczyła na zawarcie umowy przyrzeczonej. Strony mogą w umowie przedwstępnej określić zakres odszkodowania. § 2 - Jednakże gdy umowa przedwstępna czyni zadość wymaganiom, od których zależy zawarcie umowy przyrzeczonej, w szczególności co do formy, strona uprawniona może dochodzić zawarcia umowy przyrzeczonej”.

Wskazanie w toku procesu szkody jako podstawy faktycznej rozstrzygnięcia podlega pominięciu. Zgodnie z obowiązującym w chwili dokonania tej modyfikacji (28 maja 2019r.) art. 207 § 6 k.p.c. „Sąd pomija spóźnione twierdzenia i dowody, chyba że strona uprawdopodobni, że nie zgłosiła ich w pozwie, odpowiedzi na pozew lub dalszym piśmie przygotowawczym bez swojej winy lub, że uwzględnienie spóźnionych twierdzeń i dowodów nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy albo że występują inne wyjątkowe okoliczności”. Powód nie wskazywał natomiast na żadną z tych okoliczności występując z nowymi twierdzeniami.

Pomijając nawet kwestię niedopuszczalności zmiany podstawy faktycznej powództwa, należy stwierdzić, że roszczenie powoda o odszkodowanie nie zasługuje na uwzględnienie także z innej przyczyny. Szkodą o której mowa w art. 390 § 1 k.c. jest bowiem to, co zostało utracone bezpośrednio w związku z procesem prowadzącym do zawarcia umowy do czego jednak nie doszło np.: koszt dojazdu do notariusza na termin sporządzenia umowy przyrzeczonej, koszty sporządzenia kopii dokumentacji potrzebnej do zawarcia tej umowy np. map, lub koszty uzyskania dokumentów – np. pozwoleń, decyzji, zaświadczeń.

Nie jest tą szkodą świadczenie, które miało być uzyskane na skutek zawarcia umowy do którego nie doszło. Prowadziłoby to bowiem do sytuacji, że pomimo niezawarcia umowy wierzyciel uzyskałby świadczenie, które miało być jej przedmiotem. Dochodziłoby do obejścia przepisów o formie czynności prawnej. Z tej przyczyny czynność taka byłaby nieważna na podstawie art. 58 § 1 k.c. („obejście ustawy”). Mimo to, tym tokiem rozumowania zdaje się iść powód skoro twierdzi, że jego szkodą jest to co miało stanowić jego wynagrodzenie – a więc kwota 1.450.000 zł (pomijając już w tym miejscu fakt że nie było to wynagrodzenie). Poza tym, szkodę upatruje w wydatkach, które poniósł w toku świadczenia pomocy pozwanej. Jak już wcześniej wskazano, nie jest to szkoda w rozumieniu art. 390 § 1 k.c. W tym miejscu na marginesie tylko można zauważyć, że powód nie wykazał jakie poniósł koszty, na jaki cel i w jakiej wysokości. Już sam fakt ich wydatkowania przez niego był sporny, gdyż pozwana twierdziła, że to ona dawała pieniądze na wszelkie koszty np. sądowe.

Analiza kwestii odwołania darowizny jeszcze nie wykonanej (art. 896 k.c.) jest zbędna, skoro nie doszło do zawarcia ważnej umowy darowizny.

Reasumując, podstawą oddalenia powództwa był fakt, że przyrzeczona umowa darowizny nie została zawarta. Umowa przedwstępna nie dawała natomiast powodowi prawa do dochodzenia roszczenia, które jest w niej opisane, a które miało być przedmiotem darowizny zawartej w umowie przyrzeczonej. Nie dawała też ona prawa do dochodzenia jakichkolwiek innych roszczeń formułowanych przez powoda („odszkodowania”).

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków: W. H., A. C., C. W. i J. G.. Obrazują one bowiem fakt, że powód świadczył pomoc na rzecz pozwanej. W istocie okoliczność ta nie była kwestionowana przez nią. Sama bowiem zeznała, że poprosiła

go o pomoc – k. 259 . Nie miało w niniejszej sprawie znaczenia jaki był zakres wykonywanych czynności . Jest on opisany w umowie . Należy więc tylko zwrócić uwagę ,że oczywiście nie dotyczyła ona czynności mających miejsce po jej zawarciu . Odnośnie okresu po dniu 27 maja 2014r. zeznania świadków były więc nieprzydatne dla rozstrzygnięcia sprawy. Umowa w sposób enumeratywny wymieniała jakich czynności ona dotyczy (§ 2 ust. 1 – k. 8) . Katalog ten jest zamknięty i nie zawiera sformułowania o innych czynnościach, na przykład , mogących mieć miejsce w przyszłości.

Nie ma potrzeby analizowania w tej sprawie wątku dotyczącego zachowania powoda względem pozwanej , pod kątem zastosowania art. 5 k.c. Jest to zbędne, skoro z innych przyczyn powództwo i tak podlegało oddaleniu . Zbędna jest więc analiza akt PR 1 Ds. 2095.2017.

Należy wskazać ,że pozwana skutecznie nie podważyła faktu zawarcia przez nią umowy z dnia 27 maja 2014r. Jej stanowisko w tym zakresie było zmienne. W odpowiedzi na pozew z dnia 21 stycznia 2019r. twierdziła ,że podpisała umowę przygotowaną przez powoda , gdyż miała do niego zaufanie (k. 42). Na rozprawie w dniu 11 marca 2021r. zeznała natomiast ,że nie ma świadomości ,że podpisywała tę umowę. Zaraz potem złożyła zeznania z których wynika ,że ją podpisała w obecności pani F. (k. 261) . Chwilę wcześniej twierdziła natomiast ,że: „ Nie było żadnej pisemnej umowy , tylko ustna. Chyba że coś było podrobione o czym nie wiem” (k. 260) . Zmienność stanowiska pozwanej i brak jakichkolwiek innych dowodów w tym zakresie nie pozwalają na przyjęcie ,że pozwana nie podpisała umowy z dnia 27 maja 2014r.

Ze względu na powołanie się przez świadka A. F. na tajemnicę zawodową radcy prawnego (k. 175 – 178), sąd oddalił wniosek o jej przesłuchanie (pkt 2 postanowienia - k. 190 v) . Zgodnie bowiem z art. 3 ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych (tekst jednolity Dz.U z 2020r. , poz. 75) :

- „1. Zawód radcy prawnego może wykonywać osoba, która spełnia wymagania określone niniejszą ustawą.
2. Radca prawny wykonuje zawód ze starannością wynikającą z wiedzy prawniczej oraz zasad etyki radcy prawnego.
3. Radca prawny jest obowiązany zachować w tajemnicy wszystko, o czym dowiedział się w związku z udzieleniem pomocy prawnej.
4. Obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej nie może być ograniczony w czasie.
5. Radca prawny nie może być zwolniony z obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej co do faktów, o których dowiedział się udzielając pomocy prawnej lub prowadząc sprawę.
6. Obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej nie dotyczy informacji:

1)
udostępnianych na podstawie przepisów o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu,

2)
przekazywanych na podstawie przepisów rozdziału 11a działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2019 r. poz. 900, z późn. zm.¹⁾)- w zakresie określonym tymi przepisami” .

Było okolicznością niesporną w sprawie ,że radca prawny A. F. w ramach swoich obowiązków zawodowych reprezentowała pozwaną. Wszystko co jest z tym związane stanowi przedmiotem tajemnicy , której sąd w sprawie cywilnej nie ma prawa naruszać .

Powód był zwolniony od kosztów sądowych w całości (k. 26) . Uzyskanie tego zwolnienia nie zwalnia go od zwrotu kosztów stronie przeciwnej , skoro przegrał sprawę – art. 108 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych . Obowiązek zwrotu kosztów przez stronę przegrywającą wynika z art. 98 § 1 k.p.c. i art. 99 k.p.c. , który dotyczy kosztów zastępstwa radcy prawnego . Pozwana była reprezentowana przez radcę prawnego z urzędu . Wysokość jego

wynagrodzenia została określona w wyroku na podstawie § 8 pkt 7 i § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz.U z 2016r. , poz. 1715) . Stawka tego wynagrodzenia wynosi 7.200,00 zł i podlega podwyższeniu o podatek VAT 23% , co daje sumę 8.856,00 zł .

Wobec przegrania sprawy przez powoda brak jest podstaw do obciążenia go kosztami sądowymi (por. art. 113 ust. 2 pkt 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych – a contrario) .